

*Л. Ю. Крячко,
студентка V курсу
Інституту прокуратури
та кримінальної юстиції,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, м. Харків*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОРИСТУВАННЯ ЗАСУДЖЕНИМИ ГЛОБАЛЬНОЮ МЕРЕЖЕЮ ІНТЕРНЕТ

Протягом останнього десятиліття Україна активно інтегрує до європейського простору, намагається наблизитися до європейського рівня життя та європейських стандартів. Таке реформування безпосередньо стосується і кримінально-виконавчого законодавства. Зокрема, одним із аспектів таких реформ можна вважати забезпечення в наданні обмеженого доступу до мережі Інтернет у місцях позбавлення волі, що повністю відповідає відбуванню покарання в найбільш розвинених країнах Європи та світу, а отже, і наближає Україну до міжнародних стандартів у забезпеченні прав засуджених.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо адаптації правового статусу засуджених до європейських стандартів» засуджені отримали вільний доступ до Інтернет-мереж, крім доступу до електронної пошти, соціальних мереж і сайтів, які пропагують жорстокість. Варто зазначити, що користуватися доступом до глобальної мережі Інтернет можна за умови оплати послуги з особистих коштів засуджених [1].

Згідно з Правилами внутрішнього розпорядку установ виконання покарань для забезпечення права засуджених, які тримаються у дільницях ресоціалізації виправних колоній мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання, середнього та максимального рівнів безпеки, користуватися глобальною мережею Інтернет обладнуються в окремих приміщеннях цих виправних колоній комп'ютерні класи (місця), які розташовуються поза межами локальних дільниць відділень соціально-психологічної служби. Для засуджених, які тримаються у дільницях посиленого контролю виправних колоній, ПКТ виправних колоній (секторів) максимального рівня безпеки, комп'ютерні класи (місця) обладнуються безпосередньо на території цих дільниць та секторів [2].

Кримінально-виконавчим кодексом України в ч. 7 ст. 110 зазначається про те, що користування глобальною мережею Інтернет проводиться протягом дня у вільний від роботи час та поза часом, передбаченим для приймання їжі та безперервного сну. Засудженим надається право користуватись мережею Інтернет під контролем адміністрації. Для цього вони можуть створювати

електронну поштову скриньку, однак адміністрація має доступ для ознайомлення зі змістом вхідних та вихідних повідомлень, у разі, якщо це необхідно з огляду на індивідуальні ризики окремих засуджених.

Засуджені під час перебування в стаціонарних закладах охорони здоров'я, не віднесених до відання центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробачії, з дозволу адміністрації установи виконання покарань можуть мати при собі та користуватися під контролем адміністрації портативними персональними комп'ютерами з доступом до глобальної мережі Інтернет.

Разом із тим стаття містить і заборони щодо користування мережею Інтернет. Так, засудженим забороняється:

1) вносити будь-яку інформацію, у тому числі надсилати листи, коментарі, знаки тощо, та реєструватися на веб-сайтах, крім випадків створення та користування електронною поштовою скринькою в порядку, визначеному цією статтею, а також у разі необхідності здійснення реєстрації для користування дозволеними сайтами;

2) формувати будь-які бази даних та накопичувальні диски, у тому числі віртуальні;

3) відвідувати веб-сайти соціальних мереж, сайти, що пропагують жорстокість, насильство, еротичного або порнографічного змісту, переглядати сайти, що можуть негативно вплинути на психічний стан засудженого [3].

Такі заборони вносять багато незрозумілостей та неточностей. Так, заборона реєстрації на веб-сайтах може стати великою перешкодою до користування електронною бібліотекою, де в більшості випадків вимагається реєстрація. Заборона внесення будь-якої інформації, відправлення листів, коментарів, знаків тощо. Це суперечить міжнародній практиці в користуванні засудженими мережею Інтернет. Наприклад, у Іспанії та США мали суттєвий успіх ведення засудженими власних блогів під контролем адміністрації виконання покарань. Успішними вони були з точки зору реабілітації та реінтеграції засуджених у суспільство, адже засуджені були змушені писати без помилок, без нецензурної лексики, навчатися висловлювати свої думки у ввічливій формі, що потім сприяло їх реінтеграції на волі.

До того ж така заборона фактично позбавляє засуджених права звертатись в електронному вигляді до органів державної влади за інформацією за Законом України «Про доступ до публічної інформації» [4].

Заборона засудженим завантажувати файли зменшує початковий потенціал Інтернету. Наприклад, перегляд файлів PDF та Word формату в електронних бібліотеках стає неможливим. Перегляд навчальних матеріалів, які зазвичай знаходяться в цих форматах також автоматично стає неможливим.

Остаточним кроком до максимального обмеження є заборона відвідувати

веб-сайти, що пропагують жорстокість, насильство, сайти еротичного або порнографічного змісту, які можуть негативно вплинути на психічний стан засудженого. Це означає, що адміністрація установ на власний розсуд визначатиме, які матеріали дозволяти чи забороняти переглядати засудженим. Вона, керуючись власним переконанням, вирішуватиме чи існує негативний вплив зміст певного сайту, а тому засудженому може бути обмежено доступ ледь не до будь-якої інформації.

Доцільним було б використати позитивний досвід кримінально-виконавчих систем інших країн (Норвегія, США, Філіппіни, Бельгія, Німеччина, Австрія, Іспанія, Велика Британія) зі встановлення так званих фаєрволів, пристрою або набору пристроїв, зконфігурованих, щоб пропускати, відмовляти, шифрувати весь комп'ютерний трафік між областями різної безпеки, згідно з набором правил та інших критеріїв щодо небажаного змісту (нецензурна лексика, порнографія) тощо [5].

Нелогічною виглядає можливість засуджених під час перебування в стаціонарних закладах охорони здоров'я, не віднесених до відання центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, з дозволу адміністрації мати при собі та користуватись під контролем адміністрації портативним персональним комп'ютером з доступом до мережі Інтернет. Чому в такому разі не дозволити це засудженим, які перебувають в закладах охорони здоров'я, віднесених до відання центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань?

Таким чином, можна стверджувати, що надання доступу засудженим до Інтернету є вагомим кроком до розширення прав засуджених. Проте необхідно вдосконалити дану процедуру, спираючись на досвід зарубіжних країн. Адже підготовка до звільнення засуджених розпочинається з моменту відбування ними терміну покарання і спрямована на якнайшвидше пристосування звільнених до повсякденного життя в суспільстві. Можемо констатувати, що керівництво сучасних в'язниць повинно усвідомлювати, що використання Інтернет-ресурсу допоможе засудженим підтримувати зв'язки із зовнішнім світом, родичами та друзями, спростить процес реабілітації й адаптації засуджених. В іншому разі прірва між в'язницею та суспільством збільшиться, що уповільнить і ускладнить гуманізацію процесу виконання й відбування покарання.

Список літератури

1. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо адаптації правового статусу засуджених до європейських стандартів: Закон України від 08.04.2014 № 1186-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1186-18>

2. Про затвердження Правил внутрішнього трудового розпорядку в установах виконання покарань: наказ Міністерства Юстиції України від 29.12.2014 № 2186/5 VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1656-14/page>

3. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.

4. Човган В. О. Реформування кримінально – виконавчого законодавства у світлі міжнародних стандартів: пропозиції та зауваження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books?id=kKfWBgAAQBAJ&pg=PA40&lpg=PA40&dq=к+ористування+засудженими+мережею+інтернет#>

5. Надання засудженим інтернет послуг: аналіз проблеми [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lj.kherson.ua/2016/pravo04/part_2/14.pdf

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**КАФЕДРА КРИМІНОЛОГІЇ
ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА**

***ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ***

*Матеріали круглого столу
студентів, аспірантів, молодих учених*

(4 квітня 2017 року, м. Харків, Україна)

ТОМ 1

Харків
2017

УДК 343.8
ББК 67.309 (4УКР)

Організаційний комітет:

Гетьман А. П. – голова організаційного комітету, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України;

Головкін Б. М. – заступник голови організаційного комітету, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Ткачова О. В. – відповідальний секретар, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Автухов К. А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Таволжанський О. В. – кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Перспективи реформування кримінально-виконавчої системи України: матеріали круглого столу студентів, аспірантів, молодих вчених (4 квітня 2017 року, м. Харків): в 2т. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; за ред. А.П. Гетьмана, Б. М. Головкіна та інш. – Харків : Юрайт, 2017. – Т1 ., – 251 стр.
ISBN – 978-966-2740-95-0

У збірник увійшли наукові доповіді та тези виступів учасників круглого столу, присвяченого перспективам реформування кримінально-виконавчої системи України.

Матеріали подані в авторській редакції.

The collection made scientific reports and abstracts of the participants of the round table devoted to the prospects of reforming the penal system of Ukraine. Materials for were presented by the authors.

ISBN – 978-966-2740-95-0

УДК 343.8
ББК 67.309 (4УКР)

© Гетьман А.П., Головкін Б.М. та інш., 2017
© “Юрайт”, 2017

ЗМІСТ

Андрєєв Є. О.	Гуманізація кримінально-виконавчого законодавства.....	3
Атрєп'єва М. Р.	Актуальні проблеми виконання та відбування покарань у місцях позбавлення волі.....	7
Біленький Д. В.	Перспективи реформування кримінально-виконавчої системи України: щодо внесення змін до «Закону Савченко».....	10
Бойко В. О.	Поняття «злісне порушення встановленого порядку відбування покарання»: спірні моменти.....	13
Борох Ю. О.	Реалізація принципу справедливості під час відбування покарання.....	16
Бумба О. А.	Пробачія та стан упровадження в Україні.....	19
Васюк О. О.	Проблемні питання виконання покарання у виді штрафу.....	23
Вручинський Д. Г.	До питання визначення законного інтересу засуджених.....	28
Гавенко Т. Ю.	Проблеми виконання покарання у виді довічного позбавлення волі.....	31
Герасименко С. С.	Спонування засуджених до зразкової поведінки: метод «батоба» чи «пряника»?.....	35
Горшкова Я. С.	Про деякі проблемні питання, що виникають під час виконання покарання у вигляді штрафу.....	39
Дейнека П. В.	Перевищення меж при застосуванні заходів фізичного впливу в установах виконання покарань.....	43

Дорощенко К. В.	Відповідальність за несплату або ухилення від сплати штрафу.....	45
Дубанич М. Ю.	Правовий статус засуджених: до питання конституційного забезпечення права на працю засуджених до позбавлення волі.....	47
Дубровін С. І.	Використання категорії «ресоціалізація» стосовно неповнолітніх засуджених: окремі аспекти.....	50
Євтушенко Д. О.	Процес ресоціалізації неповнолітніх, звільнених з установ виконання покарання.....	53
Загурська А. В.	Щодо права засуджених на листування..	56
Зайкова Я. Ю.	Ресоціалізація при відбуванні покарання у виді арешту та обмеження волі: порівняння ефективності.....	60
Зосіч М. Ю.	Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають малолітніх дітей.....	64
Кирилюк С. О.	Надання державній кримінально-виконавчій службі слідчих функцій.....	68
Кишеня В. С.	Наглядова пробація у Сполучених Штатах Америки. Перспективи застосування іноземного досвіду в Україні.....	72
Клименко С. С.	Проблемні питання звільнення від відбування покарання вагітних жінок.....	75
Клімашевський В. Д.	Проблемні питання процедури помилування в Україні.....	79
Коваль В. В.	Перспективи створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекцій в	

	Україні з урахуванням досвіду зарубіжних країн.....	83
Козаченкова Д. С.	Щодо законних інтересів як елементу правового статусу засуджених.....	87
Козачок М. М.	Проблеми виправлення та ресоціалізації засуджених.....	89
Козій Н. А.	Введення інституту приватного виконання рішень.....	92
Крячко Л. Ю.	Особливості правового регулювання користування засудженими глобальною мережею Інтернет.....	96
Кудрявцева В. В.	Умови праці засуджених до позбавлення волі: деякі питання	100
Левандовська І. В.	Громадські роботи: міжнародний досвід і Україна.....	103
Левіна О. О.	Тактика виявлення осіб, схильних до суїциду. Профілактика суїцидів серед засуджених та осіб, взятих під варту...	107
Лисенко О. Е.	Розбіжності у визначенні поняття «громадські роботи» за Кримінальним та Кримінально-виконавчим кодексами України.....	110
Лукашова Є. В.	Соціально-виховна робота із засудженими (мета та способи).....	115
Малиш С. С.	Окремі аспекти соціально-виховної роботи з неповнолітніми, засудженими до позбавлення волі.....	119
Мартинюк Н. В.	Прихована проблема відповідальності осіб за ухилення від відбування покарання у виді громадських робіт.....	123
Масловська Ю. Ю.	Працевлаштування осіб, звільнених з місць позбавлення волі: окремі аспекти..	126
Мельник М. Г.	Застосування фізичного впливу,	

	спеціальних заходів, зброї до засуджених.....	129
Мешков С. В.	Ресоціалізація неповнолітніх засуджених.....	132
Мироненко А. А.	Міжнародний досвід пробації.....	134
Моржановська А. І.	Право на користування Інтернетом засуджених, які відбувають покарання, пов'язані з позбавленням волі.....	138
Насібулліна Н. Р.	Цілі покарання.....	141
Носач Є. О.	Досудова пробація як елемент оновлення системи юстиції України.....	146
Павельчук Д. А.	Виховання та перевиховання засуджених до позбавлення волі.....	147
Павленко В. О.	Чи можливе виправлення осіб, засуджених до довічного позбавлення волі?...	151
Павлуцька В. І.	Цілі покарання та кримінально-виконавчого законодавства.....	154
Пастушок Б. М.	Виправлення і ресоціалізація засуджених.....	157
Певень М. М.	Проблеми здійснення процедури помилування в Україні.....	160
Пищик К. О.	Спірні питання запровадження слідчих підрозділів Державної кримінально-виконавчої служби.....	163
Рева Н. М.	Щодо питання застосування громадських робіт.....	166
Романченко Д. І.	Щодо питання про міжнародно-правові правила поведіння із неповнолітніми засудженими.....	169

Руденко А. М.	Діяльність громадських організацій та їх вплив на кримінально-виконавчу систему України.....	173
Самойленко М. С.	Проблемні питання оцінки ефективності роботи органів і установ виконання покарань.....	177
Святокум А. Ю.	Запровадження центрів пробації для неповнолітніх осіб.....	181
Сергієнко В. М.	Місце суспільно корисної праці в системі заходів ресоціалізації засуджених до позбавлення волі	184
Синявський М. А.	Виправлення засуджених до позбавлення волі : міф чи реальність?...	189
Слюсар Д. Ю.	Впровадження приватних установ виконання покарання в Україні.....	192
Смиковська А. М.	Місце духовної та благодійної опіки церков у системі виховного впливу на засуджених осіб.....	194
Тарапунець В. В.	Загальна характеристика покарання у виді виправних робіт та відмежування його від виправних робіт як адміністративного стягнення.....	197
Тертична А. А.	Інститут пробації: необхідність подальшого впровадження в Україні.....	201
Ткачова А. С.	Виконання покарання у виді арешту: проблемні питання.....	204
Ткачук А. О.	Право засуджених на користування глобальною мережею Інтернет – нові можливості для ресоціалізації та соціальної адаптації засуджених.....	207
Федорець А. Є.	Інститут закінчення строків давності виконання обвинувального вироку як підстава для звільнення особи від	

	відбування покарання.....	210
Хакімова М. Т.	Порівняльний аналіз застосування заходів безпеки в установах виконання покарань України та Естонії.....	21
Харченко Я. Є.	Щодо питання реалізації досудової пробації 17 в Україні.....	
Шевченко А. І.	Кримінально-виконавча характеристика засудженої особи.....	221
Шпарага Д. Ю.	Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.....	225
Штефан Є. О.	Форми впливу соціально-виховної роботи на засуджених до довічного позбавлення волі.....	290
Штокало Т. В.	Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі.....	233
Шутов Д. К.	Деякі проблеми покарання у виді виправних робіт.....	236
Шутова Л. М.	Міжнародно-правовий аспект виконання громадських робіт.....	239
Ярова А. В.	Громадський вплив як засіб ресоціалізації засуджених.....	243

Наукове видання

***ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ***

*Матеріали круглого столу
студентів, аспірантів, молодих учених*

(4 квітня 2017 року, м. Харків, Україна)

Відповідальний за випуск: Головкін Б. М.

Підп. до друку 26.05.2017. Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний.

Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 17,5. Облік.-вид. арк. 12,93.

Тираж 30 прим. Зам. № 114911. Ціна договірна.

Друкарня «Аладдин-Принт»

61023, м. Харків, вул. Сумська, 4, оф. 8

Тел.: (057) 764-72-11 <http://aladdin-print.ua>

Свідоцтво про державну реєстрацію В00 № 966600 від 28.03.2003 р.